Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașovŭ, piața mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimetu.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașovu și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Prețulŭ Inserțiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. seu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un anŭ 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.

Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.

Abonamentulŭ pentru Brasovŭ:
a administrațiune, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unu anu 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anŭ 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atâtu abonamentele câtu și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 7. Brașovŭ, Mercuri, 11 (23) Ianuarie 1895.

Programulŭ Sașilorŭ și Banffy.

Brașovŭ, 10 Ianuarie v. 1895

S'a făcutŭ mare svonŭ, că deputații sași din dietă nu vorŭ sprijini cabinetulŭ Banffy.

Două din comitetele de cercŭ ale partidei au decisŭ a provoca pe deputații lorŭ sĕ iésă din partida guvernului. Astfelŭ s'a întâmplatŭ în Sighișóra și Nochrihŭ.

Celelalte comitete au decisŭ ca deputații sași sĕ rĕmână în partida guvernului numai décă ministru-președinte Banffy se va lega printr'o declarațiune, că programulŭ poporalŭ săsescŭ din 1890 se unesce cu principiile guvernului și că acesta va promova în modŭ binevoitorŭ scopurile espuse în acestŭ programŭ. Așa a hotărîtŭ comitetulŭ dela Sibiiu-Christianŭ și în sensulŭ acesta a luatŭ hotărîrile sale și comitetulŭ din Țéra Bârsei (Brașovŭ) ér celŭ din Cincu-mare a cerutŭ numai simplu ca deputatulŭ sĕu sĕ presenteze ministrului-președinte programulŭ săsescŭ și sĕ céră recunóscerea lui.

Numai comitetulŭ săsescŭ din Mediașŭ a decisŭ a avisa pe deputatulŭ sĕu sĕ rĕmână în partida guvernului și sĕ se întrepună cu tótă energia în conferența deputațilorŭ sași pentru acéstă atitudine.

Adunări electorale suntŭ conchiămate în mai multe părți. In 20 l. c. Sașii au ținutŭ o astfelŭ de adunare în Nochrihŭ și decisiunea, ce au luat'o, se abate dela hotărîrea comitetului de cercŭ, cerêndŭ, ca deputatulŭ lorŭ s'aștepte mai întâiu declarațiunea ministrului-președinte asupra programului naționalŭ săsescŭ, ce i-s'a presentatŭ, și numai décă acésta va fi negativă, sĕ iésă din partida guvernului.

Precum se vede, procederea comitetelorŭ partidei săsesci numai uniformă nu este. In genere ele părtinescŭ mai multŭ ideia încheierii unui compromisŭ cu noulŭ ministeriu pe basa, dice-se, a programului naționalŭ săsescŭ.

Va fi de interesŭ sĕ vedemŭ, ce conține acestŭ programŭ dela 1890 alŭ Sașilorŭ. Elŭ constă din 9 puncte, pe care le vomŭ schița aici pe scurtŭ.

In p. 1 se susține principiulŭ nedivisibilității monarchiei și a țerilor corónei s-lui Stefanŭ, și se declară că ori ce slăbire a baselorŭ dualismului trebue sĕ fiă combătută.

In p. 2. se recunósce îndreptățirea ideei de statŭ, dér acésta, precum și unitatea și esistența statului, sĕ nu servéscă ca pretexte spre a amenința séu păgubi poporulŭ săsescŭ în desvoltarea sa îndreptățită; mai departe se cere combaterea centralisațiunei prea mari în comune, municipii, biserică și șcólă, precum și a abusurilorŭ de putere ale guvernului și organelorŭ lui.

In p. 3. se enunță, că legile religionare ardelene, recunoscute la 1868, ce garantéză egalitatea și autonomia biserICelorŭ. suntŭ a se privi ca legi fundamentale neatacabile.

Punctulŭ 4 este de următorulŭ cuprinsŭ:

„Limba statului ca atare are îndreptățirea sa. Dispositiunile art. de lege 44 din 1868 asupra egalei îndreptățiri a naționalităților însĕ, și legile aduse mai târdiu, întru câtŭ nu mărescŭ preponderanța acordată limbei statului prin art. de lege citată în paguba naționalităților — *conținŭ mĕsura cea mai minimală de libertate și de îndreptățire, ce se cuvine naționalitățilorŭ nemaghiare din acéstă țéră*“.

In p. 5 se desfășură programulŭ activității pe terenulŭ progresului economicŭ și a desvoltării intelectuale și morale.

In p. 6 se stabilesce, că deputațilorŭ sași le stă în voiă, ca în înțelegere cu alegĕtorii lorŭ, sĕ stea în afară de celelalte partide dietale, séu sĕ se alăture la una séu mai multe partide, cari stau pe basa pactului dela 1867.

In p. 7 deputații, alegĕtorii lorŭ și comitetele alese de aceștia se provócă a lucra după putință pentru realisarea acestorŭ scopuri.

Punct. 8 se ocupă cu organisarea partidului, institue unŭ *comitetŭ centralŭ* pe timpŭ de 5 ani și *comitete de cercŭ* și stabilesce îndatoririle lorŭ.

Eată în liniamente scurte programulŭ poporalŭ săsescŭ, care, cum s'anunță, a fostŭ presentatŭ de-o deputațiune de patru deputați sași ministrului-președinte Banffy, cerêndu-i-se garanții pentru observarea lui.

Ministru-președinte a promisŭ, că va da unŭ rĕspunsŭ în sĕptĕmâna acésta. Adĭ, mâne vomŭ afla așadérĕ cum stau Sașii cu „garanțiile“ așteptate.

Și până atunci însĕ va fi la locŭ, credemŭ, sĕ constatămŭ unŭ faptŭ, ce'lŭ recunósce și organulŭ săsescŭ din Sibiiu.

In programulŭ desfășuratŭ de ministru președinte Banffy se accentuéză cu deosebire postulatele *statului naționalŭ maghiarŭ* și se dice, că „pretensiunile îndreptățite“ ale naționalităților, pe basa legii din 1868. potŭ fi recunoscute numai între marginele „statului naționalŭ unitarŭ“. De aici deducŭ foile opoziționale ca consecență logică, că legea de naționalitate trebue revisuită și că acei paragrafi din ea, cari punŭ piedeci statului naționalŭ maghiarŭ, trebue sĕ fiă șterși.

Programulŭ Sașilorŭ însĕ declară ca *minimală* libertatea și îndreptățirea, ce-o dă amintita lege în acei paragrafi naționalităților.

Ce le mai trebue déră deputațilorŭ sași declarațiune dela Banffy, când acesta a spus'o verde, că nici minimulŭ nu voiesce sĕ-lŭ concédă?

Orĭ doră speréză Sașii și dela unŭ Banffy vr'unŭ *pactŭ separutŭ?* Nu s'au mai desbăratŭ nici până acuma de poftele ridicule după „Extra-wurst“?

Dela frați la frați.

Etă telegrama consiliului județanŭ din Dîmbovița, adresată marchisului P a n d o l fi, ce s'a făcutŭ la inițiativa d-lui Florescu, membru în Comitetulŭ secțiunei din Ilfovŭ alŭ Ligei:

Marchisului Pandolfi,

R o m a.

Subscrișii consilieri-generali ai districtului Dâmbovița, cu reședința în Têrgoviște, vechia capitală a României, tresărindŭ la audulŭ accentelorŭ, cunoscute limbei nóstre românesci, ale unui glasŭ adresatŭ din Roma popórelorŭ române, cari sciu sĕ lupte pentru conservarea rassei lorŭ *romane*; associându-ne cu totulŭ sentimentelorŭ de afecțiune sinceră și solidaritate legitimă, cari légă națiunile nóstre surori, vĕ rugămŭ sĕ transmiteți poporului italianŭ asigurarea profundei nóstre recunoscințe pentru generósa inițiativă a demnilorŭ sĕi representanți în reamintirea originei nóstre comune și a simpatiei fraterne, care ne va uni întotdéuna.

A. D. Florescu, G. Radulescu, Gr. Lerescu, N. Nichiforescu, G. Serifŭ, A. Constandinescu, I. Stefănescu, A. P. Demetrescu, St. Dudău, I. Diaconescu, I. Filipŭ, Th. Andronescu, I. Tomescu, Gh. Serb. Popescu și Iosifŭ Grigorescu.

Rĕspunsulŭ marchisului P a n d o l fi este următorulŭ:

D-lui A. D. Florescu,
consilierŭ-generalŭ alŭ districtului Dâmbovița.

Am primitŭ telegrama consilierilorŭ județeni, între cari mĕ adresezŭ d-vóstrĕ, fiindŭ primulŭ subscrisŭ, pentru a vĕ ruga sĕ faceți cunoscutŭ colegilorŭ d-vóstrĕ, că am datŭ comunicațiune de cuprinsulŭ depeșei d-lorŭ, și că multe diare au reprodus'o cu comentariile cele mai favorabile unirei frățesci a descedenților Romei cu Italienii.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Din anii 1848—49.

Memorii, de ***Vasilie Moldovanŭ.***

(2) (Urmare).

După acestŭ actŭ, amŭ mersŭ în ordine la plimbare spre grădina podului. O mare mulțime de studenți erau adunați acolo, fiă-care cu proclamațiunea în mână, copiată în 400 de exemplare. Aici s'a decisŭ, ca fiă-care, călĕtorindŭ către loculŭ nascerei sale, sĕ cerceteze câtŭ va pute mai multe sate, încredințândŭ și însărcinândŭ poporulŭ, ca și elŭ sĕ rĕspândéscă faima în satele învecinate. Planulŭ peregrinărei era făcutŭ, fiă-care își avea designată ruta, ce avea sĕ percurgă, durerea cea mare era, că ne aflamŭ în 6 Aprilie și vacanța era decretată pe 8 d. a. la 4 óre.

Va sĕ dică, două dile întregi! De secoli!

In mijloculŭ acestorŭ consultări, Todoranu se urca pe o bancă și se adreséză către noi cu aceste cuvinte:

Frațilorŭ! Foculŭ aprinsŭ în mine și dorulŭ de a vesti Românilorŭ diua libertății, nu-mi permitŭ, ca sĕ așteptŭ ora, în care ni-se va decreta vacanța; sunt silitŭ a rupe disciplina. Adio, frațilorŭ, sĕ ne revedemŭ în Dumineca Tomei.....

Sări de pe bancă și cu ochii plini de lacrimi se depărta...

Noi amuțirămŭ cu toții și-lŭ petrecurămŭ cu ochii de asemenea scăldați în lacrimi, până a dispărutŭ după podulŭ Têrnavei mici, în direcțiune către Alba-Julia.

Amŭ rĕmasŭ rușinați!!

Fiă-care din noi se lupta cu ideia, că óre sĕ nu imitămŭ pe Todoranu? sĕ nu pornimŭ, încă din loculŭ acesta, fiă-care în direcțiune lui-și destinată? Da! era sĕ fiă rĕspunsulŭ, căci la lucruri mari, se cere resoluțiune bărbătéscă.

Pumnu, care vĕduse, ce se petrece în internulu tinerimei, ne preveni cu o cuvântare înțeléptă, ne reflectă, că décă ne-am depărta fără concesiunea îndatinată, amŭ compromite pe superiori și cu deosebire pe profesori, cari s'au aruncatŭ în capulŭ trebilorŭ, urmările ar pute deveni fatale atâtŭ pentru persónele nóstre, câtŭ și pentru causa, cărei suntemŭ determinați a servi. Deci décă Românulŭ a avutŭ paciință a suferi secoli întregi, sĕ demonstrămŭ, că ne scimŭ guverna, când recere causa sântă a națiunei etc.

Ne-amŭ domolitŭ, ne-amŭ supusŭ rațiunei, dér cu deosebire iubirei, ce cultivamŭ lui Pumnu. In tăcere adêncă, doi câte doi, luptândŭ fiă-care cu revolta din internulŭ sĕu, amŭ întratŭ în Seminariu.

In 8 Aprilie, la 2 óre d. a., amŭ eșitŭ din Blașiu. Eu, în societate cu amiculŭ meu Ilie Moldovanŭ, am trecutŭ prin Sâncelŭ și Panadie, fără a ne opri în aceste două sate, căci poporațiunea de aici era deplinŭ informată despre agitațiunile, ce se petreceau în Blașiu; afară de aceea se aflau și studenți la scólă, cari scieau sĕ ne suplinéscă. Deci amŭ trasŭ către Alecușiu, vorbindŭ cu toți ómenii, pe cari îi întêlneamŭ pe drumŭ, ori îi întêmpinamŭ în calea nóstră la lucrulŭ câmpului.

Intrarea nóstră în satŭ a fostŭ unŭ mersŭ triumfalŭ, căci poporulŭ și-a părăsitŭ lucrulŭ câmpului și ne-a însoțitŭ până la preotulŭ Molnarŭ. La casa parochială, în puține momente s'a adunatŭ așa dicêndŭ satulŭ întregŭ. Li-am cetitŭ și esplicatŭ proclamațiunea amintită și ei ni-au promisŭ a se presenta cu toții la Dumineca Tomei în Blașiu.

In cuvêntarea, ce li-am ținutŭ, li-am arătatŭ, că în urma mișcării tuturorŭ Românilorŭ, iobăgia se va șterge negreșitŭ, pentru-că acea servitute rușinósă a statŭ atâtea vécuri pe cerbicea Românului numai pentru-că elŭ a fostŭ în apatiă, a durmitŭ, s'a pomenitŭ în sclăviă; când însĕ unŭ poporŭ de trei milióne se va tredi și se va deștepta din somnulŭ de mórte, lanțurile sclăviei, cari l'au ținutŭ legatŭ de gliă, vorŭ cădea ruginite și putredite dinaintea picióreloŕŭ lui, și căutândŭ cu îndrăsnélă în fața inimicului, acesta va îmărmuri de puterea colosului, pe care l'a ținutŭ legatŭ cu nisce fire, ce elŭ le putea rupe de multŭ... Urmările reformei grandióse vorŭ fi, că Românulŭ, ne mai fiindŭ silitŭ a presta domnului sĕu pămêntescŭ nici o oră de lucru, starea materială i-se va îmbunĕtăți, va avé timpŭ destulŭ sĕ-și cultive moșióra, va planta grădini cu pometŭ, va edifica

Din parte-mĭ mulţumescŭ din sufletŭ acestorŭ d-nĭ consilierĭ, că au binevoitŭ sĕ se adreseze mie pentru a face cunoscutŭ Italiei sentimentele lorŭ de simpatie.

De sigurŭ, că în totdéuna am avutŭ mare credinţă în legăturile de sânge, şi pĕtrunsŭ de identitatea rassei nóstre, am înţelesŭ bine datoria sfântă, ce avemŭ de a ne susţiné unulŭ pe altulŭ.

Istoria ne amintesce, că lupte sângeróse s'au ivitŭ într'adevĕrŭ între verĭ şi câte-odată chiar şi între fraţĭ; dér acestea nu s'au întêmplatŭ, decâtŭ atuncĭ, când interesele au fostŭ incompatibile.

In casulŭ de faţă din contră nu numai sângele s'a transmisŭ intactŭ, dér încă aspiraţiunile suntŭ aceleaşĭ, ca şi altă-dată, aceleaşĭ au rĕmasŭ şi interesele.

Aţĭ fostŭ trimişĭ de patria mamă pentru a cuceri o posiţiune forte în scopulŭ de a opri invasiunea barbarilorŭ, şi d-vóstrĕ vĕ aflaţĭ nestrămutatŭ la avangardă, sentinele credincióse a comandementului secularŭ.

A vĕ susţiné este datoria nóstră, este bucuria nóstră, este consolaţiunea nóstre.

Décă vre-odată a fostŭ unŭ casŭ, în care efectele cele mai pure ale rassei şi ale solidarităţei umane sĕ nu fie contradise de egoismulŭ individualŭ, acela e de sigurŭ casulŭ nostru: Italienii şi Românii.

Separaţĭ suntemŭ inferiorĭ în numĕrŭ celorŭ mai puternice rasse ale Europei, nu însĕ atuncĭ, când unite într'unŭ singurŭ idealŭ şi într'o singură palpitare, strigâmŭ şi unii şi alţii: Trăiască România, trăiască Italia!

B. Pandolfi.

Prima păşire a lui Bánffy.

In primulŭ nostru de ierĭ amŭ schiţatŭ în generalŭ programulŭ-comediă, cu care noulŭ ministru-preşedinte br. Desideriu *Bánffy* a păşitŭ înaintea camerei în şedinţa dela 19 l. c. Astădĭ credemŭ de interesŭ pentru cetitorii noştri a ne ocupa mai deaprópe cu programulŭ noului guvernŭ, mai alesŭ, că elŭ a fostŭ primitŭ cu hohote şi cu rîsete, ce reamintescŭ desbaterile de tristă aducere aminte de sub era faimósă a lui Tisza Kálmán. După-ce notarulŭ Molnár a cetitŭ documentulŭ de numire a guvernului şi după-ce preşedintele conte Teodorŭ *Andrássy* arătă rescriptulŭ ministrului preşedinte prin care monarchulŭ numesce ministru a latere pe br. Samuel *Iosika*, ministrulŭ-preşedinte *Bánffy* urcă tribuna c'o hârtiă în mână şi începù sĕ-şĭ cetéscă vorbirea-programŭ.

La începutŭ dise, că noulŭ guvernŭ îşĭ va pune tóte silinţele, ca sĕ consolideze încrederea dintre Corónă, guvernŭ şi parlamentŭ. Va căuta modurĭ şi mijlóce, ca între actualele raporturĭ critice, spiritele sĕ se linişţéscă; mânecândŭ de aicĭ, scopulŭ guvernului nu este nicĭ de a se lupta în modŭ agresivŭ, nicĭ de a se folosi de arme vătĕmătóre.

Direcţia guvernului va fi hotărîtŭ liberală; tendinţa lui: *desvoltarea statului maghiarŭ în direcţia naţională maghiară şi asigurarea şi susţinerea ideii de statŭ maghiarŭ.* Tóte tendinţele şi agitaţiunile, ce se îndréptă contra acestei idei, tendinţe cu caracterŭ antilegalŭ şi primejdióse statului vorŭ fi sdrobite şi sufocate. Nu vomŭ suferi, ca păd̦irea unităţii caracterului statului maghiarŭ în primulŭ rêndŭ *sĕ fiă mărginită şi restrînsă. Vomŭ lua însĕ în considerare acele pretensiunĭ juste, carĭ le radimă concetăţenii noştri de limbă nemaghiară pe art. de lege 44 din 1868, însĕ fără restrîngerea caracterului naţionalŭ unitarŭ.*

Raportulŭ nóstre cu Croaţia-Slavonia-Dalmaţia le reguléză pactulŭ dela 1868. Hotărîrile acestui pactŭ dorimŭ a-le ţiné în tote direcţiile, şi ne vomŭ nisui, ca bunele relaţii, carĭ devinŭ din ce în ce mai prietinescĭ, sĕ fiă totŭ mai consolidate, totŭ mai intime.

Hentaller: Unde e Banulŭ? (Sgomotŭ în stânga estremă. Preşedintele sună clopoţelulŭ, sgomotulŭ nu încetéză. Ministrulŭ preşedinte se uită în hârtiile, ce le are dinainte.)

Endery Gyula: S'a împiedecatŭ d-lŭ ministru-preşedinte (Ilaritate).

Br. D. *Bánffy:* repetă spunêndŭ, că stă hotărîtŭ pe lângă pactulŭ din 1868, care formézâ basa principală a monarchiei şi dimpreună cu acéstă siguranţa statului maghiarŭ. Mai departe, avêndŭ în vedere posiţia de înaltă putere a monarchiei, e neapĕratŭ de lipsă desvoltarea mai departe a forţelorŭ de apĕrare. (Aprobărĭ în drépta, sgomotŭ în stânga. Ministrulŭ îşĭ aruncă éraşĭ ochii pe hârtiă).

Iuliu *Lucács:* Nu ceti.

Gabr. *Károlyi:* Mai bine tipăresce-o şi-o împărţesce (Ilaritate prelungită).

Br. D *Bánffy:* Ca urmaşii guvernului ce-a repăşitŭ, vomŭ susţinea direcţia programului acestuia, principiile lui. (Strigărĭ de: Scimŭ! Vorbéscă Wekerle! în stânga estremă). In prima liniă vomŭ stărui pentru esecutarea deplină a legilorŭ bisericescĭ sancţionate, în timpulŭ, care-lŭ prescrie legea. Acéstă vomŭ şi esopera-o într'unŭ modŭ, ca pe câtŭ se póte sĕ se ocoléscă vĕtĕmarea intereselorŭ şi sentimentelorŭ singuraticelorŭ confesiunĭ. Declarămŭ, că ne alipimŭ de integritatea principiilorŭ cuprinse în proiectele despre liberulŭ eserciţiu religionarŭ şi despre recepţiunea religiei mosaice.

Afară de acésta, guvernulŭ îşĭ va ţiné de-o datoriă a sa, sĕ facă paşii de lipsă pentru asigurarea resolvărei cu succesŭ a cestiunei *autonomiei catolice şi a regulărei Congruei*; va îngriji guvernulŭ de o politică culturală corectă. Pe terenulŭ învĕţămêntului secundarŭ şi primarŭ va încerca îmbunĕtăţire, însĕ nu prin schimbarea sistemului, ci prin o reformă corectă în calificarea profesorilorŭ şi învĕţătorilorŭ.

Mai promite ministrulŭ, că va pune o deosebită grije pe *reforma administraţiei de statŭ*, ér pe terenulŭ politicei justiciare guvernulŭ susţine direcţia de reforme de până acuma. Vorbesce apoi de finanţe, de agricultură şi în fine dice, că tóte atêrnă dela sprijinulŭ, ce i-lŭ va da Camera.

Liberalii l'au aplaudatŭ, Kossuthistii l'au rîsŭ şi întrégă camera a primitŭ convingerea, că ţéra are în frunte unŭ guvernŭ de batjocură compusŭ din nulităţĭ.

Adunarea generală a Despărţ. I (Braşovŭ) alŭ Asociaţiunei.

Braşovŭ, 9 (21) Ianuarie 1895.

Adunarea generală a despărţĕmêntului I (Braşovŭ) alŭ Asociaţiunei transilvane de Dumineca trecută, precum amŭ amintitŭ în numĕrulŭ de erĭ, ne dă speranţă, că în viitorŭ despărţĕmêntulŭ nostru va lua unŭ nou avêntŭ, reocupându-şĭ loculŭ cuvenitŭ, între despărţĕmintele *de modelŭ* ale Asociaţiunei transilvane.

De astă-dată la adunare inteligenţa română din Braşovŭ a fostŭ representată în numĕrŭ frumosŭ, au fostŭ şi câţi-va din împrejurime. Cu multă seriositate şi interesŭ de causă s'a discutatŭ asupra modalităţilorŭ, prin carĭ s'ar puté promova mai cu succesŭ interesele despărţĕmêntului, manifestându-şĭ cu toţii dorinţa şi voinţa de a-şĭ da concursulŭ în direcţiunea acésta.

Şedinţa a fostŭ deschisă de venerabilulŭ protopopŭ *Ioanŭ Petricŭ*, care după ce arătă, că de 30 de anĭ conduce ca directorŭ acestŭ despărţĕmêntŭ, vorbì despre scopurile Asociaţiunei, făcêndŭ o mică paralelă între modulŭ cum se lucrézâ la noi pentru promovarea culturei şi cum se lucrézâ din partea conlocuitorilorŭ noştri de alte limbĭ. Vorbesce despre însĕmnătatea bibliotecilorŭ, pentru a căror propagare în poporŭ s'a făcutŭ până acum atâtŭ de puţinŭ la noi; amintesce datorinţa, ce-o avemŭ, de-a lucra pentru abaterea poporului dela deprinderĭ rele şi cu deosebire dela beţiă; presentă 300 broşurĭ despre înfricoşatele urmărĭ ale beuturei de rachiu, pe carĭ d-sa, ca autorŭ, le dăruesce despărţĕmêntului pentru a fi distribuite în poporŭ, ér la urmă declară, că doresce sĕ se retragă şi sĕ fiă înlocuitŭ de puterĭ mai tinere.

D-lŭ Andreiu *Bârseanu* cetesce apoi raportulŭ generalŭ alŭ comitetului, în care se constată, că o parte din membrii acestuia s'au fostŭ retrasŭ, rĕmânêndŭ numai trei inşĭ, la care s'a mai adausŭ şi bóla îndelungată a d-lui actuarŭ. Aceste împrejurărĭ au împedecatŭ mersulŭ regulatŭ alŭ activităţii despărţĕmêntului. In fine se cere completarea comitetului.

Urmă raportulŭ cassarului *A. Vlaicu*, în care se arată, că dintre membrii acestui despărţĕmêntŭ abia 14 inşĭ plătescŭ tacsa regulatŭ, afară de cei ce îşĭ trimitŭ tacsele de-a dreptulŭ comitetului centralŭ în Sibiiu. Numĕrulŭ membrilorŭ, carĭ înainte erau 70, a scădutŭ succesivŭ la 15 inşĭ.

D-lŭ Acsente Severu propune sĕ se amâne adunarea până se vorŭ inscrie noi membri şi se va puté pregăti, peste vre-o lună de dile, o adunare mai mare. D-lŭ I. Lengeru însĕ pledézâ pentru ţinerea adunărei şi reorganisarea comitetului. D-lŭ profesorŭ Nastasi e de părere sĕ se alégă imediatŭ o comisiă pentru înscrierea de membri noi şi apoi sĕ se procédă la ordinea de di. D-lŭ Dr. Mureşianu este pentru ca sĕ se facă totŭ ce se póte în şedinţa de faţă, dér sĕ nu se lase din vedere, că este necesarŭ sĕ se întrunéscă câtŭ mai curêndŭ o adunare mare a despărţĕmêntului, la care sĕ pótă lua parte şi poporulŭ. D-lŭ N. P. Petrescu vorbesce pentru propunerea d-lui Nastasi, declarându-se contra amânărei.

In fine se decide ca adunarea sĕ se continue şi se procede imediatŭ la alegerea unei comisiunĭ pentru înscrierea de membri noi.

Se alegŭ d-nii: I. Munteanu, Ios. Blaga şi I. Aronŭ. Altă comisiune se mai alege pentru revidarea socotelilorŭ, compusă din d-nii I. Puşcariu, N. Ciurcu şi St. Stinghe.

Comisiunea primă raportă prin d-lŭ I. Munteanu, că s'au inscrisŭ din nou 17 membri ordinarĭ şi 7 protegatorĭ. S'au încassatŭ cu totulŭ 51 fl. Comisiunea a doua raportă prin d-lŭ Puşcariu, că cassa se află în regulă, propuse a-se lua raportulŭ la cunoscinţă şi a-se da absolutoriu comitetului, carĭ propunerĭ s'au şi primitŭ.

Comitetulŭ retrăgêndu-se, preşedintele mulţumesce în cuvinte călduróse pentru încrederea pusă în elŭ.

D-lŭ I. Lengeru, adresându-se către d-lŭ protopopŭ Petricŭ, accentuézâ meritele din trecutŭ ale d-sale pentru înaintarea bisericei şi a culturei nóstre naţionale şi propuse, ca adunarea, avêndŭ în vedere aceste merite, sĕ aclame pe d-lŭ protopopŭ Petricŭ ca directorŭ onorarŭ alŭ acestui despărţĕmêntŭ, la ceea ce adunarea consimte unanimŭ.

Se alege apoi ca preşedinte *ad hoc* d-lŭ I. Lengeru, sub a căruia conducere se urmă la constituirea noului comitetŭ. Şedinţa se suspinde pentru câtva timpŭ şi, redeschidêndu-se, se cetesce o listă şi se alegŭ prin aclamaţiune următorii domnĭ ca membri ai noului comitetŭ:

Preşedinte *V. Voina*, protopopŭ; membrii în comitetŭ: *Virgilŭ Oniţiu* directorŭ gimnasialŭ, *Gregoriu Maiorŭ* redactorŭ, Dr. *Ios. Blaga* profesorŭ, *Nic. Ciurcu* librarŭ, *Nic. Popoviciu* profesorŭ şi *Ars. Vlaicu* profesorŭ.

Se aduce apoi la cunoscinţă o provocare a comitetului centralŭ, prin care, în sensulŭ unei hotărîrĭ a adunărei generale dela Sebeşŭ, se urgitéză înfiinţarea de *agenturĭ şi bibliotecĭ poporale la sate.* Afacerea se predă comitetului pe lângă însărcinarea, ca acesta sĕ caute a înmulţi numĕrulŭ membrilorŭ şi în timpulŭ celŭ mai scurtŭ sĕ facă a se ţiné aicĭ în Braşovŭ o *nouă adunare generală extra-ordinară.*

Acestea suntŭ momentele mai principale ale adunărei de Dumineca trecută.

Discursulŭ deputatului Dr. Nic. Şierbanŭ

ţinută în şedinţa dela 19 Ian. a camerei din Pesta.

(După notiţe stenografice)

Onorată Cameră! (S'audimŭ, s'audimŭ!) Fie-mĭ permisŭ şi mie, ca în aceste momente grave, când privirile întregei ţĕrĭ suntŭ îndreptate către acestŭ parlamentŭ, sĕ dicŭ câte-va cuvinte la situaţiă (S'audimŭ! S'audimŭ!)

Mărturisescŭ, onor. casă, că sunt consciu despre greutatea posiţiei mele atuncĭ când deoparte vorbescŭ după celebrităţĭ ca ante-vorbitorii, ér de alta parte când vréu sĕ vorbescŭ despre lucrurĭ, despre carĭ se vorbesce pretutindenea; numai chiar

---

case bune şi sănĕtóse, va ridica bisericĭ întru lauda lui Dumnedeu şi şcóle pentru crescerea tinerimei. Românulŭ, ajutatŭ de împrejurărĭ, se va cultiva în grabă, va avé diregătorĭ din sînulŭ şi sângele sĕu şi nu-i va face dreptate totŭ numai strĕinulŭ, inimiculŭ lui de mórte.

Cuvêntările ţinute poporului l'a entusiasmatŭ pe acesta aşa de multŭ, încâtŭ şi după-ce i-am lăsatŭ sĕ se împrăscie pe la casele lorŭ, ca noi sĕ putem cina, nu s'au depărtatŭ nicĭ unulŭ, ci câţĭ au încăputŭ în casă, au întratŭ cu noi, ér ceilalţĭ s'au aşedatŭ pe la ferestri şi preotulŭ a fostŭ silitŭ a deschide ferestrile, ca poporulŭ sĕ audă, ce vorbimŭ sub durata cinei.

Pe afară rĕsuna aerulŭ de strigătele de „vivat“ şi îşĭ da parola unulŭ altuia, că la Dumineca Tomei se vorŭ afla cu toţii în Blaşiu, măcarŭ de-ar înota prin flacărĭ.

După cină amŭ fostŭ siliţĭ a mai eşi odată între poporŭ, spre a mai resfira unele îndoelĭ şi temerĭ, ce îşĭ făceau cu deosebire bĕtrânii.

Inainte de a-se face diuă, amŭ eşitŭ din satŭ. Ilie Moldovanŭ a trasŭ pe la Fărău şi satele, ce se află pe gropile acelea, precum Herepia, Silea, St. Iacobŭ etc. Eu în direcţiunea către Uióra.

Amêndoi amŭ avutŭ câte-unŭ conducĕtorŭ, ca sĕ nu rĕtăcimŭ până se va lumina de diuă.

Din Alecuşiu până în Uióra e o cale lungă, însĕ picióreIe ajutate de focului tinereţelorŭ m'au servitŭ aşa de bine, încâtŭ am ajunsŭ în Uióra înainte de-a fi întratŭ credincioşii în biserică. Aci încă am ţinutŭ o cuvêntare, care a făcutŭ acelaşĭ efectŭ în poporulŭ din biserică şi din jurulŭ bisericei, ca şi în satulŭ pomenitŭ.

Mĕ prinse mirarea, cum poporulŭ, de altmintrelea necultŭ, se impresiona şi entusiasma de cuvintele mele, ca şi când ar fi fostŭ şi elŭ inspiratŭ dela Dumnedeu căcĭ se părea, că în acelŭ momentŭ a-runcatŭ vestmêntulŭ de sclavŭ, a devenitŭ omŭ liberŭ, şi nu numai că era mai îndrăsneţŭ, dér gata chiar a sta faţă cu orĭ ce pericolŭ. Atingêndu-le, în cuvêntarea mea, necesitatea adunărei poporului în massă şi din simplulŭ motivŭ, că în lipsa de ómenĭ cu braţe suficiente s'ar puté întêmpla, ca Ungurii sĕ pună mâna pe conducĕtorĭ, zădărnicindŭ astfelŭ tótă ostenéla Românilorŭ — poporulŭ s'a agitatŭ aşa de tare, încâtŭ aerulŭ rĕsuna de strigătele lorŭ, că vorŭ merge cu micŭ cu mare.

Indată după prândŭ am plecatŭ la Noşlacŭ şi, percurgêndŭ satele de pe acea liniă, am ajunsŭ în Bogata. Preotulŭ de aicĭ, Nicolae *Vlăduţiu*, informându-se deplinŭ asupra stărei lucrurilorŭ, şi luândŭ o copiă din proclamaţiune, m'a rugatŭ sĕ trecŭ mai departe, că fiindŭ satulŭ amestecatŭ cu Ungurĭ iobagĭ, are de cugetŭ a aduna satulŭ la altă ocasiune şi a înduplecea şi pe Ungurĭ, sĕ ia şi ei parte la adunarea din Blaşiu — ceea ce s'a şi întêmplatŭ, căcĭ nu numai că au mersŭ la Blaşiu şi Ungurii, dér l'au însoţitŭ prin tóte pericolele, mulţĭ dintre ei au fostŭ şi la Iancu între munţĭ până la intrarea Muscalilorŭ. Vlăduţiu m'a trimesŭ cu trăsura lui la Ludoşiu, Cuciu şi Iernutŭ.

(Va urma).

în celŭ mai competentŭ locŭ, aicĭ în parlamentŭ, nu se vorbesce de locŭ, séu fórte puţinŭ.

Sunt veselŭ, că astădĭ antevorbitorii mei, şi mai alesŭ domnulŭ ministru-presidentŭ a amintitŭ aşa per tangentem şi cestiunea naţionalităţilorŭ, pe când acéstă la analóge ocasiunĭ rarŭ se întémplă.

Eu, onorată casă, nu hezitezŭ nicĭ unŭ momentŭ a declara, că resolvarea completă a cestiunei naţionalităţilorŭ este condiţiune *sine qua non* a fiă-cărui cabinetŭ, şi am aşteptatŭ şi eu, şi a aşteptatŭ întrégă ţéra cu totŭ dreptulŭ, că domnulŭ ministru presidentŭ va da în acéstă cestiune unŭ programŭ hotărîtŭ şi nu se va ascunde după oracule pythice à la *ibis redibis*. Dér vorbirea domnului ministru presidentŭ ni-a adusŭ aminte de vorba lui *Emilŭ Castelar*, care dice, că buzele nu potŭ spune ca adevĕrŭ lucrulŭ, alŭ cărui contrarŭ ilŭ simte inima.

Dela resolvarea cestiunei naţionalităţilorŭ atérnă în mare parte mărirea patriei şi fericirea singuraticilorŭ cetăţenĭ. Pentru-că, vĕ întrebŭ pe D-Vóstrĕ, îndestulită şi fericită e familia, despre care se crede, că e în bună înţelegere şi pace cu tótă lumea, pe când în internulŭ sĕu, între proprii sĕi membri, domnesce cea mai mare discordiă şi cértă??

Pe scurtŭ, acesta este tabloulŭ situaţiunei din ţéră.

Sperezŭ, că nu e superflu a aminti, că urgitarea clarificărei cestiunei naţionalităţilorŭ m'a condusŭ pe mine la hotărîrea sĕ întru în parlamentŭ, părăsindŭ pasivitatea, care este eflucsulŭ silei situaţiunei, în care se află naţionalitatea mea, care întrégă, ca şi mine, dă espresiune dorinţei înalte, măcarŭ de ar înceta diferenţele, carĭ subsistă între noi şi înaltele guverne ale Majestăţii Sale de unŭ timpŭ aşa de îndelungatŭ. Acesta este uniculŭ motivŭ, care m'a îndemnatŭ sĕ întru în acestŭ parlamentŭ, orĭ şi câtŭ de onorificŭ e de alt-cum mandatulŭ de deputatŭ.

Contele Apponyi Albert, în şedinţa de la 24 Noemvre, reflectândŭ la vorbirea mea, între aplausele D-Vóstrĕ a disŭ, că cestiunea naţionalităţilorŭ nu e cestiune de partidŭ, ci cestiunea întregului parlamentŭ. Cu bucuriă iau actŭ de acéstă declaraţiune eprobată de toţĭ, şi din partea mea mĕ voiu nisui, ca câtŭ mai curênd sĕ se facă paşii necesarĭ în acéstă direcţiune.

Nu vrĕu sĕ enumĕrŭ acum tacsative paşiĭ, carĭ ar fi neîncungiuratŭ sĕ se facă pentru a clarifica cestiunea — atâtŭ din partea guvernului, câtŭ şi din a parlamentului. Fiindŭ însĕ, că cei mai mulţĭ membri ai onoratei case profeséză o politică esclusivistă şi egoistă, aflu de necesarŭ a declara deocamdată următórele:

(Aspiraţiunile naţionalităţilorŭ)

Naţionalităţile Ungariei, carĭ constituescŭ $^2/_3$ din întrégă poporaţiunea (Contradicerĭ şi esclamărĭ: „Asta nu-i adevĕratŭ!“ Sgomotŭ) în partea cea mai mare *suntŭ eschise dela eserciarea drepturilorŭ publice, ér dela eserciarea drepturilorŭ strictŭ naţionale evidentŭ, că suntŭ pe deplinŭ oprite.* Ele au doritŭ şi doresŭ şi adĭ sĕ-şĭ revindice acele drepturĭ prin mijlócele cele mai constituţionale. Aceste aspiraţiunĭ suntŭ uşorŭ de realisatŭ, pentru-că naţionalităţile vreau sĕ le împlinéscă numai şi numai între marginile statului.

De aceea eu declarŭ solemnŭ, că tóte acelea păerĭ şi aserţiunĭ contrare, ce se colportéză faţă cu acestea, suntŭ tendenţióse şi maliţióse.

Totodată aflu de lipsă a declara mai departe, că naţionalităţile, tóte la olaltă, şi în specialŭ poporulŭ românŭ, atâtŭ în trecutŭ câtŭ şi în presentŭ, proclamândŭ integritatea teritorială a statului a fostŭ în tot-déuna cu cea mai mare fidelitate şi strînsă alipire către înaltulŭ tronŭ alŭ Majestăţii Sale.

Eu recunoscŭ, şi credŭ că on. domnĭ deputaţĭ suntŭ de o părere cu mine, când dicŭ, că e destulŭ de grea guvernarea chiar şi într'unŭ statŭ locuitŭ de o singură naţionalitate şi cu atâtŭ mai grea e acésta într'unŭ statŭ poliglotŭ. Dér fiind-că sórtea ne-a împreunatŭ astfelŭ, aşa credŭ, domnilorŭ, că e prima nóstră datorinţă, sĕ conlucrămŭ ca adevĕraţĭ fraţĭ, ca cu puterĭ unite sĕ ridicămŭ statulŭ nostru la înălţimea-i cuvenită, sĕ-lŭ întărimŭ în gradulŭ celŭ mai mare, fiindŭ acésta deoparte voinţa tare a Maiestăţii Sale, de altă parte dorinţa nóstră comună şi interesulŭ nostru vitalŭ.

D-Vóstre, Domnilorŭ deputaţĭ, sciţĭ fórte bine, că după diploma dela 1860 şi patenta din Februariu 1861, cu ocasiunea rĕspunsului la mesagiulŭ regalŭ, la espresa dorinţă a Maiestăţii Sale s'a declaratŭ, că liniştea comună şi fericirea patriei numai cu pacificarea deplină a naţionalităţilorŭ se póte ajunge.

D-Vóstre sciţi, că crearea dualismului dela 1867, şi mai alesŭ uniunea Ardealului dela 1868, în modulŭ celŭ mai strictŭ au fostŭ legate de condiţiunea, că naţionalităţile vorŭ fi împăcate, în sensulŭ celŭ mai strictŭ alŭ cuvêntului. In urma acesteia s'a adusŭ aşa numita *lege de naţionalităţĭ.* (1868 art. 44). Din acéstă lege de puţină şi dubiă însemnătate însĕ — durere — *nicĭ o iotă nu se observă*, fiindŭ de o parte abrogată prin ordinaţiunĭ ministeriale, de altă parte fiindŭ cu intenţiune substrasă posibilitatea esecutărei.

Bine dice *Laveleye*: „In zadarŭ se garantéză libertatea în charte binesunătóre; cine garantéză garanţele?“

Aşa dice Laveloye — eu însĕ, şi credŭ că cu mine şi D-Vóstră ţineţĭ, că observarea legilorŭ aduse e garantată prin cuvêntulŭ regelui şi onórea parlamentului. Décă însĕ guvernulŭ îşĭ uită vr'odată de acésta, e datorinţa parlamentului, ca pădĭtorŭ alŭ legilorŭ, ca sĕ-i amintéscă datorinţa şi sĕ-lŭ siléscă chiar a le observa. Pentru-că a te juca cu onórea factorilorŭ legislatoricĭ, e nu numai pĕcatŭ, ci acestŭ jocŭ învólvă şi unŭ mare pericolŭ, căcĭ, cum e în casulŭ acesta, partea preponderantă a cetăţenilorŭ ţĕrei îşĭ pierde credinţa în onórea legislaţiunei.

Eu fórte credŭ, şi stau sĕ aserezŭ pe sigurŭ, că între causele crisei ultime — despre carĭ fostulŭ prim-ministru, ca şi actualulŭ, nicĭ de cum nu vrea sĕ dee sémă, principala causă a fostŭ nenorocita lorŭ politică faţă de naţionalităţĭ, şi totŭ acésta a fostŭ causa, de domnulŭ prim-ministru nu a pututŭ primi portfoliulŭ de interne.

(Va urma).

SCIRILE DILEI.

10 (22) Ianuarie.

Congresulŭ naţionalităţilorŭ nemaghiare. Din Budapesta i-se scrie diarului rusescŭ „Mosk. Vjedomosti“, că în curêndŭ se va întruni congresulŭ naţionalităţilorŭ nemaghiare din Ungaria. Congresulŭ se va consulta asupra unui programŭ comunŭ de acţiune alŭ naţionalităţilorŭ contra hegemoniei maghiare. Loculŭ de întrunire va fi séu Sibiiulŭ (?) séu Viena. Participarea Saşilorŭ la congresŭ este asigurată (?).

—o—

Desideriu Szilágyi în rolulŭ de preşedinte alŭ dietei. In 21 Ianuarie s'a făcutŭ alegerea de preşedinte a dietei din Pesta. S'au datŭ cu totulŭ 354 voturĭ dintre carĭ *Szilágyi* a primitŭ 207, ér *Justh* 141. Szilágyi aşa déră a fostŭ alesŭ cu majoritate de 66 voturĭ. Ca vice-preşedinte a fostŭ alesŭ *Berzeviczy*. In decursulŭ desbaterei *Şerbană* a luată de nou cuvêntulŭ, polemisândŭ cu contele Gabriel *Bethlen*. Şierbanŭ cerêndŭ cuvêntulŭ în cestiune personală şi voindŭ a vorbi mai pe largŭ asupra atitudinei sale, preşedintele Szilágyi *i-a detrasŭ cuvêntulŭ*. Acésta este întâia bravoră a vecinicŭ busumflatului Szilágyi.

—o—

Deputaţii sêrbĭ, 10 la numĕrŭ, suntŭ provocaţĭ de diarulŭ „Zastava“ din Neoplanta, sĕ iésă din partidulŭ liberalŭ, de órece Bánffy ca fişpan a lucratŭ în contінu la asuprirea naţionalităţilorŭ. Celŭ ce simpatiséză cu Saşii şi Românii, ceea ce trebue sĕ se manifeste din partea Sêrbilorŭ dice diarulŭ sêrbescŭ, acela nu póte sta într'o taberă cu omulŭ, care voesce sĕ deslege cestiunea naţionalităţilorŭ cu ajutorulŭ gendarmilorŭ.

—o—

Timpŭ de primăvéră. Anulŭ acesta iérna a uitatŭ sĕ vină şi prin părţile Braşovului. Abia pe la mij'loculŭ lui Decemvre amŭ avutŭ 2—3 dile cale de saniă, ér de atuncĭ încóce avemŭ unŭ timpŭ curatŭ ca de primăvéră. Pe strade vedĭ ómenĭ îmbrăcaţĭ subţire, zăpadă aprópe de locŭ, căile la câmpŭ suntŭ pe multe locurĭ sbicite binişorŭ, aşa că poţĭ umbla fără a te întina. Nu totŭ aşa însĕ în alte părţĭ ale ţĕrei. Chiar şi pe Câmpiă, deşi iérna nu e nicĭ pe-acolo aspră, câmpulŭ însĕ e acoperitŭ cu zăpadă şi ómenii umblă cu sania.

—o—

Censură de profesorŭ. Ni-se scrie din Clusiu, că la 17 Ianuarie n. c. d-lŭ *Nicolae Tanco* a depusŭ cu succesŭ censura de profesorŭ.

—o—

Serata literară din séra de s. Vasilie aranjată de reuniunea femeilorŭ gr. cat. române din Blaşiu, scrie „Unirea“, a succesŭ fórte bine. Reuniunea şi publiculŭ potŭ sĕ fiă recunoscĕtorĭ d şórei Melania Brănduşianŭ, d-nei Otilia Mureşianu şi d-lui Traianŭ Mureşianu pentru bunăvoinţa şi succesulŭ, cu care s'au întrecutŭ întru a găti publicului adunatŭ o séră plăcută. Publiculŭ încă a fostŭ destulŭ de numĕrosŭ, şi aşa a fostŭ considerabilŭ şi venitulŭ, care a resultatŭ pentru fondulŭ Reuniunii.

Dela fondurile năsĕudene.

Năsĕudŭ, Ianuarie 1895.

Onorate domnule Redactorŭ! In 4 l. c. s'a ţinutŭ aci, în aula gimnasiului, adunarea generală de constituire a comitetului fondurilorŭ centralĭ şcolastice şi de stipendii din districtulŭ Năsĕudului, fiindŭ de faţă representanţii celorŭ 45 comune, foste grăniţerescĭ din districtulŭ Năsĕudului, aleşĭ în sensulŭ § XXI din statutele impuse, şi verificaţĭ, prin comisiunea administratóre, precum şi 11 membri denumiţĭ de guvernŭ dintre membri congregaţiunei comitatense.

După-ce delegatulŭ viceşpanului comitensŭ, d-lŭ Dr. Leou *Scridon*, notifică *în limba maghiară*, cum că toţĭ membri aleşĭ şi verificaţĭ, precum şi cei denumiţĭ de înaltulŭ guvernŭ, au fostŭ convocaţĭ, declară adunarea generală de capace a se constitui în sensulŭ statutelorŭ esistente şi enunciă programa adunărei:

1) Alegerea preşedintelui comitetului şi comisiunei administratóre;

2) Alegerea membrilorŭ comisiunei administratóre, şi

3) Alegerea comisiunei censurătóre.

Ca sĕ se pótă îndeplini aceste alegerĭ rógă adunarea generală, ca sĕ-şĭ alégă unŭ preşedinte ad hoc, şi décă află de lipsă, sĕ alégă pe lângă secretarulŭ fondurilorŭ unŭ notarŭ provisorŭ pentru ajutorŭ.

Membrulŭ alesŭ Cirila *Deacŭ* cerŭ, ca după ce aicĭ limba pertractărilorŭ şi a administraţiunei e *limba română*, delegatulŭ sĕ binevoéscă a comunica cele înşirate de d-sa, căcĭ cei mai mulţĭ membri nu l'le-au priceputŭ, şi în limba română. La acésta Dr. Scridon Leon comunică în limba română cele ce a vorbitŭ în limba maghiară.

Dr. *Ciuta* Dumitru propuse, ca sĕ se alégă preşedinte ad hoc *Ioachimŭ Mureşianu*, ca celŭ mai bĕtrânŭ membru din comitetŭ, şi ca notarŭ ajutorŭ Dr. *Alecsa Larionessi*, ceea ce se şi făcŭ cu aclamaţiune.

Preşedintele adhoc Ioachimŭ Mureşianu ocupândŭ scaunulŭ presidialŭ, mulţămi comitetului pentru încrederea dată, declară şedinţa de deschisă şi desemnă ca membri verificatorĭ de protocolŭ pe domnii Iosifŭ Luchi, Vasile Petri şi Gavrilă Scridon.

Luă acum cuvêntulŭ d-lŭ Cirilă Deacŭ, care dise următórele: Considerândŭ, că la constituirea primă după statutulŭ de acum, făcută de organele guvernului, mai mulţĭ membri ne vrêndŭ a conlucra pe basa unui *statutŭ impusŭ*, au eşitŭ din comitetŭ, lăsândŭ în protocolŭ o *declaraţiune de protestare*, şi între acei membri a fostŭ şi vorbitorulŭ; considerândŭ, că ceilalţĭ membri rĕmaşĭ în comitetŭ încă au declaratŭ prin d-lŭ Dr. Alexi, că prin participare nu voiescŭ a renunţa la dreptulŭ de a nisui, ca adevĕraţii proprietarĭ ai fondurilorŭ sĕ-şĭ esercite drepturile lorŭ după statorirĭ proprie; considerândŭ în urmă, că şi în adunarea de faţă suntŭ membri de cei eşiţĭ şi de cei rĕmaşĭ la prima constituire, propunŭ a se lua la protocolŭ declaraţiunea, care o cetescŭ înaintea adunărei.

Declaraţiunea acésta, care s'a susceputŭ şi în protocolulŭ şedinţei, din vorbă în vorbă este următórea:

„Membrii de comitetŭ conscii de rĕspunderea ce o avemŭ faţă de comunele foste grăniţerescĭ de pe teritorulŭ regimentului II românŭ de graniţă, şi în deplina consciinţă a drepturilorŭ avitice ale acelorŭ comuniunĭ, respective a descendenţilorŭ acelora faţă de fondurile create de dênsele şi respective faţă de institutele susţinute din acelea, mai înainte de ce neamŭ începe lucrarea ne simţimŭ datorĭ a face următórea declaraţiune:

a) E necontestabilŭ, cumcă fondulŭ centralŭ şcolasticŭ şi de stipendii este *proprietatea inalienabilă a comuniunilorŭ foste grăniţerescĭ şi a următorilorŭ lorŭ*, a cărorŭ drepturĭ faţă de acele averĭ suntŭ recunoscute prin prea înaltele autografe din 22 Ianuarie 1851 şi 27 Augustŭ 1861, şi prin prea înalta sancţionare a instrumentului fundaţionalŭ, urmată în 10 Aprilie 1871.

b) Ca descendenţĭ ai unei poporaţiunĭ, care pururea s'a distinsŭ prin spiritulŭ sĕu de ordine, prin supunerea faţă de legĭ şi iubirea de patriă, ne supunemŭ şi în noua stare de lucrurĭ, ce s'au creatŭ prin impunerea statutului din vigóre, dér în acelaşĭ timpŭ nu concedemŭ, ca din acéstă faptă a nóstră de lealitate şi de supunere sĕ se deducă, cum că noi séu prin noi comuniunile foste grăniţerescĭ ar renunţa la drepturile lorŭ avitice, din contră *ne vomŭ nisui cu mijlóce legale şi pe terenulŭ, pe care intrămŭ*, ca cu intrevenirea forurilorŭ competente, statutulŭ din vigóre sĕ se aducă în consonanţă cu instrumentulŭ fundaţionalŭ“.

După cetirea şi improtocolarea acestei declaraţiunĭ, preşedintele puse la ordine alegerea preşedintelui ordinarŭ alŭ comitetului, care are sĕ fiă totŭ-odată şi preşedintele comisiunei administrative.

La propunerea membrului Simionŭ *Monda* se aclamă de preşedinte al comitetului şi comisiunei administrative Dr. *Iónŭ Popŭ* vicariu foraneu alŭ cercului Rodnei, care mulţămindŭ pentru încrederea cu care fŭ onoratŭ, promite solemnŭ a lucra din tóte puterile *pentru binele şi înaintarea intereselorŭ fondurilorŭ, pentru respectarea disposiţiunilorŭ instrumentului fundaţionalŭ şi respectarea autorităţei patronatului*, spre care scopŭ sĕ rógă, sĕ fiă cu tótă căldura sprijinitŭ de membrii comitetului.

Urmă apoi punctulŭ alŭ 2-lea din programŭ, adecă alegerea membrilorŭ comisiunei administratóre.

Se alese o comisiune candidatóre de 3 membrii, care propuse, ca membri in comisiunea administratóre pe domnii Anchedimŭ *Căndale*, Cirilă *Deacŭ*, Dr. Alecsa *Larionessi*, Ioachimŭ *Mureşianu*, Gabrielŭ *Scridonŭ* şi Dr. Dumitru *Ciuta*, carĭ şi furŭ aleşĭ cu unanimitate.

Se aleserŭ apoi în comisiunea censurătóre d-nii Vasile *Petri*, Iónŭ *Tanco* şi Iacobŭ *Popŭ*, er ca suplenţĭ Petru *Tofanŭ* şi Vasile *Dumbravă*.

După acestea mai vorbi membrulŭ Dr. Ciuta, accentuândŭ sĕ nu se facă neregularităţĭ în ce privesce alegerea şi timpulŭ alegerei membrilorŭ.

In fine mulţămindŭ preşedintele ad hoc, Ioachimŭ Mureşanu, adunării pentru bunăvoinţa şi spiritulŭ calmŭ, doveditŭ în decursulŭ şedinţei, ér membrulŭ Anch. Căndale mulţumindŭ în numele adunărei preşedintelui pentru buna şi înţelépta conducere, şedinţa se încheiă.

Proprietarŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Noŭ abonamentŭ
la
GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Ianuarie 1895 st. v.
s'au deschisŭ nou abonamentŭ la care învitămŭ pe toți amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unŭ anŭ	12 fl.
pe șése lunĭ	6 fl.
pe trei lunĭ	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe unŭ anŭ	40 francĭ
pe șése lunĭ	20 „
pe trei lunĭ	10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unŭ anŭ	**2 fl.**
pe șése lunĭ	**1 fl.**

Pentru România și străinătate:

pe unŭ anŭ	**8 francĭ**
pe șése lunĭ	**4 „**

Abonarea se póte face mai ușorŭ prin **mandate postale.**

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei".

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Ianuarie 1895.

Renta ung. de aurŭ 4%	124.15
Renta de coróne ung. 4%	98.80
Impr. căil. fer. ung. în aurŭ $4^1/_2$%	128 25
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	103.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.50
Bonurĭ rurale ungare	98.25
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Imprum. ung. cu premii	158.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	144.—
Renta de hârtie austr.	100.55
Renta de argint austr.	100.45
Renta de aur austr.	125.95
Losurĭ din 1860	156.75
Acții de-ale Băncei austro-ungară	1054.—
Acții de-le Băncei austr. de credit.	408.50
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	500.25
Napoleondorĭ	$9.90^1/_2$
Mărcĭ imp. ger.	61.10
London (lire sterlinge)	124.65
Rente de coróne austr.	101 45

Cursulŭ pieței Brașovŭ.

Din 22 Ianuarie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.79	Vênd.	9.82
Argint român.	Cump.	9.70	Vênd.	9.75
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.85	Vênd.	9.89
Galbenĭ	Cump.	5.84	Vênd.	5.89
Ruble rusescĭ	Cump.	$132.^1/_4$	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	60.80	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.25	Vênd.	101.25
Lire turcescĭ	Cump.	11.15	Vênd.	—.—

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvre 1894.

Budapesta—Predealŭ

Trenŭ de persón.	Trenŭ accel.	Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accel.				Trenŭ de persón.	Trenŭ accel.	Trenŭ de persón.	Trenŭ accel.	Trenŭ de persón.
10 —	8.05			2 15	pl.	Viena	sos.	3.—	1 55	1.55	7.20	6.25
8.25	2 10		6 —	9.15		Budapesta		5.50	7.25	7.—	1.50	8.15
11.24	4 07		9 05	11.12		Szolnok		2.30	5.23	3.50	11.46	4.55
1.35	5.46		11 33	12.50		P. Ladány		12.06	3.46	1.21	10.05	2.24
3.46	7.08		1.50	2.12	sos.	Oradea-mare	pl.		2.25	11.04	8.43	12.23
4.—	7.15	12.05	2.24	2.19	pl.		sos.		2.18	10.44	8.38	11.41
4.39	7.43	1.02	3 03	2.49		Mezö Telegd			1.52	10.07	8.13	11.07
5 22	8.18	2 14	3.46	3 24		Rév			1.26	9.30	7.47	10.32
5.45		2.50	4 07			Bratca		Trenŭ mixtŭ		9.10		10.13
6.34	9.07	3 54	4.53	4 17		Ciucia		5.40	12.47	8.31	7.08	9.04
7.18	9.37	4 53	5.32	4.50		B.-Huiedin		4.52	12.17	7.53	6.39	9.—
8.05		6.13	6.24			Ghîrbĕu		2.55		6.53		8.—
8 32	10 37	7.03	6 59	5 55	sos.	Clușiu	pl.	2.—	11.01	6 14	5.25	7.30
8.49		8.40	Tr. mix. 8 40	6 11	pl.		sos.	5.45	10 45		tr. mixt 4.48	6.47
9.06		9.08	9.08	6.27		Apahida		5.18			4.25	6.29
10.08		12 50	10 40	7.27		Ghiriș		3.53	9.23		3.—	5.21
10.37		1.25	11.25	7.50		Cucerdea		3.06	8.53		2.20	4.47
10.59		1.43	11 54			Uioara		2.48			2.—	4.29
11.07		1.52	12 04			Vințul de susŭ		2.40			1.51	4.23
11.31		2.18	12.34	8.17		Aiudŭ		2.11	8 23		1.23	4.02
11.48		2.40	1.—	8 33	sos.	Teiuș	pl.	1.45	8.06		12.54	3.42
12.25			1 40	8.38	pl.		sos.	1.10	7.59			2.49
12.50			2.17			Creciunelŭ		12.39				2.27
1.04			2.35	9 09		Blașiu		12.24	7 30			2.13
1.35			3.14			Micăsasa		11.48				1.39
1.50			3.34	9.42	sos.	Copșa-mică	pl.	11.29	6 56			1.18
2.13			3 49	9.44	pl.		sos.	11.14	6.54			1.01
2.32			4.11	9.59		Mediașŭ		10.55	6.41			12.46
3 04			4 48	10 22		Elisabetopol		10.21	6 20			12.16
3.39			5 27	10.51		Sighișóra		9.42	5 53			11.39
4.01			6 10	11.12		Hașfalĕu		9.13	5.33			11.17
5 26			7.50	12.26		Homorodŭ		7.45	4 27			10.02
6 08			8 30	12.58		Agoștonfalva		7.01	3.53			9.22
6.40			9.03	1.15		Apața		6.35	3.37			8.05
7.16	Trenŭ accel.		9 38	1.34		Feldióra		5.58	3.16			8.02
8.—			10.25	2.09	sos.	Brașovŭ	pl.	5.08	2.45			7.43
	4.59	11 —		2 19	pl.		sos.	7.01	2.18		10.37	7.01
	5.44	12.26		3 01		Timișŭ		6.—	1 42		9.57	5.57
	6.14	1 11		3 31		Predealŭ		5 —	1.12		9.30	5.16
	12.20	8 45		9.15	sos.	Bucurescĭ	pl.		7.45		4.40	8.50

Cucerdea—Oșorheiu—Regh.-săs.

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.58	pl.	Cucerdea	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.39		Ludoșŭ		7.03	1.58	7.43	12.32
5 07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oșorheiu	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.50	10.42	5.36		pl.		sos.	5.18	9.35	5.05	
7.25	12.15	7.15		sos.	Regh.-săs.	pl.	3.50	8.—	3.22	

Ghirișŭ—Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.		trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11 —	4.—	10.17	Ghirișŭ	5.10	10.30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.37	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copșa-mică—Sibiiu—Avrigŭ—Făgărașŭ

trenŭ de persón	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ				trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.	trenŭ de persón.
2.20	11.34	7.10	pl.	Copșa mică	sos.	9.34	6.20	12.42
3.57	1.03	9.—		Ocna		8.11	5.12	10.58
4.19	1.25	9.26	sos.	Sibiiu	pl.	7.44	4 49	10.26
4 36	1.46		pl.		sos.	7.28		8.33
6.16	3.31			Avrigŭ		6.02		6.54
8.42	6.08		sos.	Făgărașŭ	pl.	3.28		4.05

Simeria (Piski)—Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	9.43	Simeria	5.25	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.01	Cerna	5.09	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	10.25	Hunedóra	4.45	9.38	2.30	7.45

Brașovŭ—Zêrnești

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55	9.10	Brașovŭ	7.36	1.44	8.31
10.28	6.36	10.30	Zêrneștĭ	6.06	12.20	7.20

Mureșŭ-Ludoșŭ—Bistrița

4.—	9.10	4.20	Mureșŭ-Ludoșŭ	6.46	7.21
7 07	1.01		Țagu-Budatelicŭ		4.15
9.59	4.55		Bistrița		1.16

Aradŭ—Timișóra

6.25	11.35	5.58	Aradŭ	9.14	3.44	10.55
7.32	12.52	6.46	Vinga	9.02	2.40	9.48
8.42	2.10	7.39	Timișóra	8.—	1.12	8.15

Careii-marĭ—Zelău

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.42	4.10	Careii-marĭ	9.06	7.05
10.30	9.01	Zelău	4.20	2.25

Sighișóra—Odorheiu-séc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3.56	11.08	Sighișóra	9.51	5.32
6.34	1.50	Odorheiu-séc.	7.20	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilorŭ suntŭ a se ceti de susŭ în josŭ, cele însemnate în drépta de josŭ în susŭ. Numerii încuadrați cu linii mai negri însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașovŭ.